

Bir otomotiv yatırımının anatomisi

Çinli Genel Müdür Quin Quanquan, İZTO Başkanı Demirtaş (sağda) ve diğer yetkililerle birlikte.

SELİM TÜRSEN
selimtursen@referansgazetesi.com

İzmir iş dünyası birkaç gündür sevincinden yerinde durmuyor. Nedeni Çinli otomotivcilerin yatırım için İzmir'de karar vermiş olması. Bu karar duyunca ilk akıma gelen "Kendi ülkelerinde çok daha düşük maliyetlerle üretim yapmak imkânı varken Çinliler neden Türkiye'de fabrika kursun" sorusu oldu. Merakımı Türkiye'de otomotiv yan sanayinin duayenlerinden BMW'den Jaguar'a kadar dünyaca ünlü pek çok markaya vites, dişliler, çark gibi aktarma organları üreten Tiryakiler Makine'nin patronu Mehmet Tiryaki giderdi. Otomotivde hangi pazara girilmek isteniyorsa orası veya yakınında üretim yapmak gerektiğini söyledi.

Son derece sevinçli olan, "Bu karar İzmir'i patlatacak" di-

yen İzmir Ticaret Odası Başkanı Ekrem Demirtaş ise bu görüşü "Çinliler İzmir'i üs yaparak Ortadoğu'ya, Kafkasya, Balkanlar'a ve Avrupa'ya açılmak istiyor" sözleriyle destekledi. FAW-Haima Çin'in ilk ve en büyük otomobil, otobüs, kamyon üreticisi DFM grubunun bir parçası. Şirket 1990 ile 2006 yılları arasında Japon Mazda ile ortakmış. Zaten Haima markası da Çinli Hainan ile Japon Mazda'nın uzun beraberliğinin bir meyvesi olarak doğmuş. Haima tasarım ve teknik olarak Mazda'nın çizimleri üzerine inşa edilmiş.

Haima'nın kapasitesi 400 bin

FAW-Haima'nın halen yıllık üretim kapasitesi 150 bin araç. Grubun iki yıl önce inşasına başlanan 210 milyon dolarlık yatırımla kurulacak yeni fabrikasının 2010 yılı içinde üretime başlaması hedefleniyor. Böylece üretim kapasitesi yıllık 400 bin araca kadar ulaşabilecek. Sağlayacağı ek istihdam ise 5000 kişi olarak hesap ediliyor. Bu verilere bakarak Türkiye'de de yatırıma hazırlanan firmanın plan-

ları üzerine projeksiyonlar yapılabilir. Zaten Haima Genel Müdürü Qin Quanquan da İzmir'e gelecek Çinli uzmanların hangi parçaların Türkiye'de üretilceği gibi uzun bir çalışmadan sonra yatırımın boyutlarının ortaya çıkabileceğini söyledi. Bu gözlükte baktığımızda Çinliler, 5 bin işçinin çalışacağı 200 milyon dolarlık yatırım da yapabilir, çok daha küçüğünü de.

Çin müziği çalınca

İzmir için tarihi kararın açıklandığı akşam yemeğinde Haima Genel Müdürü Quin Quanquan tam karşısında oturuyordu. Bir köşede ise Türk besteleri ile canlı müzik yapan bir grup vardı. Bir ara müzisyenler yabancı misafirlere jest için hazırladıkları bir Çin müziğini çalmaya başladılar. Genel Müdür bir anda duyduğu melodilere adeta inanmadı. Çok etkilenmişti. Parça bittikten sonra müzisyenlerin yanına giderek hepsini teker teker tebrik etti.

Sonra Ekrem Demirtaş anlattı. Bir süre önce İstanbul'da Türkiye'de yatırıma davet için Haima'nın da içinde bulun-

duğu DFM yetkililerine Konya, Gaziantep ve İzmir aynı ayı sunum yapmışlar. Genellikle böyle sunumlar İngilizce yapılır ama İzmir sunumunu Çince yapmış. Bu yaklaşımdan Çinliler çok etkilenmiş. O gün İstanbul'da olan Haima'nın başkanı İzmir'in sunumunu ve bilgileri alıp Çin'e döndükten sonra kararını verip "Yatırım İzmir'de olacak" demiş.

Bu olup bitenler Çinlilerin psikolojisi üzerine önemli bir fikir veriyor. Son on yıldan beri dünyada en hızlı yükselen güç ama aynı zamanda ağır işçi olan Çinlilerin kendilerine değer verilmesinden ne denli etkilendiğini gösteriyor. Avrupalının kibri, Amerikalının ukalılığından sonra Çinliler bu tip küçük jestlerle samimi bir şekilde değer veren Türkler farklı bir yere konuyor.

Geleceğin dünyasında 'ışık doğudan yükselmeye' başladığına göre yatırım peşinde koşanlar Çinli, Hintli, Koreli Asya kültürlerini iyice özümsemeli. Bu kültürlerin bize çok yabancı olmaması ise Türkler için ayrı bir avantaj.